

טובות לא צריכות טובות

מעובד על פי נוי קדם מדמוון, "מדוע איני מציינת את יום האישה", אתר "גלובס", מרץ 2020

חגיגת יום האישה מנציחה בעיניי את המסר, שנשים הן מיעוט שיש להוקיר, ולא מחצית מהאוכלוסייה, שיוצרות, תורמות ומשפיעות בדיוק כמו גברים.

מישל אובמה, שריל סנדברג, אנגלה מרקל, רות דיין, מרים פרץ או עדה יונת, הן רק חלק מרשימה של נשים מעוררות ההשראה שכולנו מכירים. ביום האישה אנו מעלים אותן על נס ומציינים את תרומתן למדע, לכלכלה או לפוליטיקה והשפעתן הרבה על המשק העולמי או הישראלי. מעניין האם גם הן כמוני מקבלות מסרונים, המזמינים אותן להנות מהנחות ענק לתכשירי קוסמטיקה, ספא ואופנה כדי לחגוג את יום האישה. אז לא צריכה שתדליקו לי נר בריח וניל כדי להזכיר לי את מצבן של הנשים בעולם. אל תציינו - תעשו.

5

זה למעלה ממאה שנה שמציינים בעולם ב-8 במרץ את יום האישה הבינלאומי. ביום זה מתפרסמים נתונים סטטיסטיים רבים על הפערים בין גברים ונשים, בעיקר בשוק העבודה. האם באמת נדרש יום מיוחד כדי להיזכר בפערים אלו?

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל פרסמה בימים אלה נתונים ליום האישה 2020, מהם עולה כי אישה יהודיה השתכרה ב-2018 בממוצע כ-8,500 שקל בחודש, בעוד שגבר יהודי שכיר הרוויח בממוצע כ-12,500 שקל בחודש. הרופאה שמטפלת בכס קיבלה באותה שנה בממוצע - 95.7 שקל לשעה, בעוד שעמיתה הרופא קיבל בממוצע 127 שקל לשעת עבודה. משרד האוצר פרסם לאחרונה כי שכרה הממוצע של שכירה ערבית ב-2017 עמד בחודש על 5,722 שקל, ושכרה הממוצע של שכירה חרדית עמד באותה שנה על 5,750 שקל בחודש.

10

ברור לכל כי עדיין קיימים פערים מגדריים עצומים בין נשים וגברים, פערי שכר, הטרדות מיניות, אלימות כנגד נשים ועוני. כחברה עלינו לטפל בצמצום פערים אלו, כאשר יום ייחודי בשנה בו נעלה על נס את הנשים לא יתרום לקידום מעמדן, אלא ינציח שהן זן נדיר שיש לטפח, ואולי גם לשלוח לספא.

15

20 אין ספק ששיעור התעסוקה של נשים בחברה המערבית נמצא במגמת עלייה וגם שכרן, אך עדיין קיימים פערים מהותיים בין גברים לנשים. למרות ששיעור הזכאות לתעודת בגרות בישראל בשנת 2018 היה גבוה יותר בקרב בנות, ועמד על 71.2% מול 60.6% בקרב הבנים הזכאים לבגרות, ושיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות בישראל, עמד לפי נתוני הלמ"ס על 59.1%, עדיין ההכנסה החודשית הממוצעת של אישה נמוכה משל עמיתה הגבר באותו תפקיד.

20 חגיגת יום האישה מנציחה בעיניי את המסר, שנשים הן מיעוט שיש להוקיר, ולא מחצית מהאוכלוסייה, שיוצרות, תורמות ומשפיעות בדיוק כמו גברים. כחברת הנהלה בדואר ישראל, המונה אלפי נשים, מתוכן מאות מנהלות בדרגים שונים, ארבע נשים בדירקטוריון החברה, ועוד ארבע נשים בתפקידי סמנכ"ל, המהפכה שחוללנו בדואר לא הייתה מתקיימת לולא השפעתן ופועלן של הנשים בארגון. עבורנו יום האישה הוא כל יום, ואין צורך ביום מיוחד כדי לזכור שנשים אכן שוות, תורמות, ומשפיעות על המשק והכלכלה בכל תחומי החיים.

25 האם לנו הנשים יש את הזכות להיות בינוניות כמו גברים? עדיין אנו צריכות להיות טובות, מצוינות, זריזות ומהירות, כדי לעמוד במרוץ בו לגברים יש יתרון. בעיניי לא צריך לחכות לתאריך בלוח השנה כדי לציין את התקדמותן של נשים, ולהכיר בצורך בשוויון מגדרי. לאורך כל השנה עלינו, נשים וגברים, להכשיר נשים, להשוות את שכרן, לקדם אותן על פי כישוריהן, לעודד נערות ללמוד, להתפתח, לפנות למקצועות מדעיים וטכנולוגיים, להשתלב במקצועות בכירים בצבא, בפוליטיקה ובכלכלה, ולאפשר להן להשמיע את קולן.

טקסט ב'-

אינפו-גרפיקה לפרסום "פערי שכר מגדריים בישראל" של פרויקט "שוות ערך-לקידום שכר שווה"

טקסט ג':

למה עדיין צריך את יום האישה?

מעובד על פי אתר מיכל קיסוס-הרצוג*, אתר "גלובס", מרץ 2020

האפליה והשוניזם עדיין כאן • אפשר פשוט להציץ בטוקבקים לכתבות העוסקות בנשים שנמצאות בעמדות כוח ולהבין די מהר שמהו שמהו בתגובות, בניסוח שלהן, אחר ושונה מהאופן שבו מגיבים לגברים בעמדות מקבילות • היחס של החברה לאישה, ובפרט לאישה חזקה, מאוד ברור וצורם.

השיחה שאני שומעת הרבה סביב יום האישה מתחילה בשאלה: "למה עדיין צריך את זה?". זו שאלה שעלתה גם אצלנו בחברה במסגרת פעילויות יום האישה, גם מצד נשים וגם מצד גברים. התחושה היא שיש אנשים שמרגישים שכבר הגענו לאיזשהו שוויון סביר, אחרים שבעיניהם זהו יום מחליש וכאלו שמרגישים שכבר הגזמנו, שכל מה שרצינו קיבלנו ועכשיו אנחנו פשוט תקועות עם איזו מנטרה. אז עזרתי לשאול את עצמי, האם הגענו לשוויון סביר? האם הגזמנו? והאם היום הזה באמת מחליש? בעיני התשובה לכל השאלות האלו היא - ברור שלא.

5

ברור שלא הגענו לשוויון, בטח לא סביר

מספיקה הסתכלות קצרה כדי לראות שהפער המגדרי עדיין קיים סביבנו, בתוכנו. מספר הנשים בתפקידי מפתח נשאר נמוך. אחוז הנשים בפוליטיקה, מספר המנכ"ליות, דירקטוריות, יזמיות, מנהיגות, גם הוא לא מרקייע למרות שאנחנו חצי מאוכלוסיית העולם. איך זה סביר שהייצוג הזה לא מתבטא בכל תחום? זה לא. ועלינו, הנשים, לקחת את מקומנו ולשאת באחריות על עיצוב העולם והדרך בה החברה שלנו צועדת.

10

לצד האחריות, אני מאמינה שעלינו לפעול גם לעצמאות. בסיס ההתנהלות העצמאית שלנו כנשים נבחן בכל מיני אספקטים. דוגמה שראוי לבחון בעיניי היא ניהול המצב הפיננסי שלנו. כי למרות שמדובר ביסוד בסיסי, יומיומי אפילו, בחיים של כל אדם, גם שם המצב לא משהו. אני מכירה הרבה מאוד נשים שמנהלות את חשבון הבנק שלהן בצורה הדוקה כמו גברים - אבל גם יותר מדי נשים שלא. לא בודקות את מצב החשבון באותה תדירות, לא ממנפות את הכסף שלהן, לא משקיעות בשוק ההון. ואני לא מצליחה להבין למה! הרי ניהול הכסף שלי הוא הבסיס לעצמאות ולחופש. האחריות שלי כאישה על הכלכלה האישית שלי, על הכסף שלי, היא בעיניי נקודת בסיס בדרך שלנו לשוויון, שנמצאת בתחום האחריות האישית של כל אחת ואחת.

15

ברור שלא הגזמנו

תהיה שמדי פעם עולה לי סביב הסוגיה הזו בשיחה עם גברים, היא: מה אתם הייתם מרגישים. אילו הייתם אתם נולדים נשים, האם הייתם מרגישים שקיים שוויון הזדמנויות, שוויון ביחס? האם הייתם מרוצים? האם זהו עולם שהייתם רוצים לחיות בו, או שהייתם רוצים לשפרו?

20

לשפר את מעמדכם. התשובה לדעתי ברורה. ואגב, יש חוסר שוויון שראוי לתקן גם עבורכם. הרי בדיוק כמונו, הנשים, גם גברים הם הורים, אבות שהיו רוצים לקחת חלק פעיל במשפחה שלהם, להיות נוכחים. אבל לרובם זו אפילו לא אפשרות שעולה על הדעת, למרות שמשרת אב היא באמת מושג קיים ולדעתי מעטים הגברים שעצרו לחשוב על כך. כולנו עדיין כלואים עמוק בפרדיגמה. נכון, שינוי של הפרדיגמה אינו מובן מאליו כי הוא מדבר על שינוי של מאזן כוחות. שינוי מהותי, המכיל אלמנט של פחד ורתיעה משינוי הסטטוס-קוו. אבל בחינה אמיתית של ההבניה החברתית הזו מובילה להבנה שיש פה רווח אמיתי וברור לכל הצדדים ומדובר בשיפור החיים עבור כולנו.

25

30

התייחסות יתר? אם כבר, התייחסות חסר

אפשר להציף בטוקבקים לכתבות העוסקות בנשים שנמצאות בעמדות כוח ולהבין די מהר שמשוהו בתגובות, בניסוח שלהן, אחר ושונה מהאופן שבו מגיבים לגברים בעמדות מקבילות. היחס של החברה לאישה, ובפרט לאישה חזקה, מאוד ברור וצורם שם. לכל אחת מהנשים האלה הייתה נקודה בה היא קיבלה איזו עמדת מפתח ואחריות שהייתה גדולה ממה שהיא חשבה שהיא מסוגלת לה, עמדה שדרשה ממנה לצמוח ולגדול מעל עצמה. זה נכון לגברים ונשים כאחד, אבל ההזדמנויות האלה עדיין לא קיימות עבור נשים באותה תדירות. ואני מרגישה שבאזור הזה, אזור ההזדמנויות, נדרשת פריצה. התייחסות שונה. אפליה מתקנת אם תרצו. ואחרי שזה יקרה, ניתן ונכון יהיה לצפות מכל בעל תפקיד, או בעלת תפקיד, שתוכיח עצמה כאחת האדם. לכן, אני מאמינה שעל מי מאתנו שנמצאות בעמדות כוח או השפעה, חלה החובה והזכות לקדם יותר ויותר נשים צעירות לתפקידים בכירים ולעמדות מפתח, לדחוף יותר נשים לתחומי לימוד ועשייה בהם יש מיעוט נשי, לקחת חלק בהכוונה מקצועית ומשפחתית, לפתח מוצרים שמעצימים נשים והרשימה עוד ארוכה.

35

40

השאלה אינה האם היום הזה מחליש או לא

השאלה לדעתי היא לא האם יום האישה מחליש או לא, אלא עצם מתן הבמה לקונפליקט משמעותי וההזדמנות לקיום דיון ציבורי שנוגע לא רק לחצי מהאוכלוסייה, אלא לכולה. אלו צריכים להמשיך ולהתקיים כדי לסגור פערים, כדי להעצים את מה שהשגנו עד היום, כדי להוות דוגמה לנשים וגברים כאחד. כל עוד הפערים האלה קיימים, יש גם צורך ביום האישה.

45

* הכותבת היא מנכ"לית PEPPER, הבנק הדיגיטלי

השאלות

1. מהי הטענה המרכזית בטקסט א'?

- 1 יש לציין את יום האישה הבינלאומי בכל רחבי העולם
- 2 יש לציין את יום האישה בדרכים משמעותיות יותר
- 3 יש לפעול לשוויון מגדרי במהלך כל השנה ולא רק ביום האישה
- 4 אין צורך כיום ביום האישה- ישנו שוויון בין המינים

2. מה פירוש הביטוי "מעלים על נס"? (טקסט א' שורה 2).

- 1 מחליפים
- 2 משבחים
- 3 מסבירים
- 4 מדגימים

3. בשורה 6 כתוב: " זה למעלה ממאה שנה שמציינים בעולם ב-8 במרץ את יום האישה הבינלאומי".

א. לפי הטקסט, כיצד מצוין כיום יום האישה? (שורות 1-6).

ב. לקראת יום האישה מתפרסמים נתונים סטטיסטיים רבים על הפערים בין גברים ונשים, בעיקר בשוק העבודה. מדוע נתונים אלו מתפרסמים בסמוך למועד זה?

4. לפניכם כותרות טקסט א' וטקסט ג'.

קבעו את סוגה של כל כותרת (אינפורמטיבית / מגמתית / פיקנטית)

ונמקו את קביעתכם.

טקסט א'- "טובות לא צריכות טובות":

טקסט ג'- "למה עדיין צריך את יום האישה":

5.

מישל אובמה, שריל סנדברג, אנגלה מרקל, רות דיין, מרים פרץ או עדה יונת, הן רק חלק מרשימה של נשים מעוררות ההשראה שכולנו מכירים. ביום האישה אנו מעלים אותן על נס ומציינים את תרומתן למדע, לכלכלה או לפוליטיקה והשפעתן הרבה על המשק העולמי או הישראלי (טקסט א' שורות 1-3).

א. מדוע דווקא ביום האישה מציינים את תרומתן של נשים מעוררות השראה?

ב. בחרו באישה מעוררת השראה בעיניכם והסבירו מדוע ראוי לציין את עשייתה ותרומתה במסגרת יום האישה.

6. בטקסט א' שורות 16-17 כתוב:

"יום ייחודי בשנה בו נעלה על נס את הנשים לא יתרום לקידום מעמדן, אלא ינציח שהן זן נדיר שיש לטפח, ואולי גם לשלוח לספא".

א. הסבירו משפט זה במילים שלכם:

ב. מה פירוש המילה **מנציח**?

1 מתווכח

2 גורם לקיום נצחי

3 זוכה בתחרות

4 מסביר

ג. מהו הקשר הלוגי של מילת הקישור **אלא**?

1 סיבה

2 תוצאה

3 ניגוד

4 זמן

7. לפניכם צירופי מילים מתוך הטקסט.

כתבו ליד כל צירוף אם הוא **צירוף סמיכות** או צירוף של **שם ותוארו**.

סוג הצירוף	צירוף מילים
	יום האישה
	פערים מגדריים
	מקצועות בכירים
	זן נדיר
	נתונים סטטיסטיים

8. הקשר בין המילים **מגדר** – **נשים** הוא כמו הקשר בין המילים –

- בן – בת ₁
- ילד – נער ₂
- תכשיט – טבעת ₃
- פעוט – טף ₄

9. כתבו במילים את המספרים שבסוגריים.

1. זה למעלה ממאה שנה שמציינים בעולם ב-8 _____ במרץ את יום האישה הבינלאומי.
2. בדואר ישראל ישנן (4) _____ נשים בתפקידי סמנכ"ל.

10. בטקסט א' שורות 29-24 ישנם **שמות פועל** רבים. העתיקו שלושה שמות פועל מתוך שורות אלו וכתבו ליד כל שם פועל את **שם הפעולה** המתאים לו.

שם פועל	שם פעולה

11. קראו את **טקסט ב'** וענו על השאלות הבאות:
א. מהן הסיבות העיקריות לפערי שכר בין גברים לנשים?

ב. טקסט ב' הוא אינפוגרפיקה (שילוב של אינפורמציה וגרפיקה)

מהו היתרון העיקרי של ייצוג מידע באמצעות אינפוגרפיקה?

- 1 אינפוגרפיקה מיועדת לדוברי שפות שונות.
- 2 אינפוגרפיקה מעבירה את המסר באופן חזותי ובקצב מהיר יותר.
- 3 אינפוגרפיקה מיועדת גם עבור מי שלא יודע לקרוא.
- 4 אינפוגרפיקה מיועדת לכל שכבות הגיל.

12. לפניכם קטע מטקסט ג' :

"השיחה שאני שומעת הרבה סביב יום האישה מתחילה בשאלה: "למה עדיין צריך את זה?". זו שאלה שעלתה גם אצלנו בחברה במסגרת פעילויות יום האישה, גם מצד נשים וגם מצד גברים. התחושה היא שיש אנשים שמרגישים שכבר הגענו לאיזשהו שוויון סביר, אחרים שבעיניהם זהו יום מחליש וכאלו שמרגישים שכבר הגזמנו..."

א. הסבירו את הקשר בין שורות 15-17 בטקסט א', ובין הציטוט שבמסגרת.

ב. **שערו** מה כותבת טקסט א' הייתה חושבת על הנאמר בטקסט ג'.
האם היא הייתה מסכימה עם כותבת טקסט ג' או מתנגדת לדבריה? הסבירו.

ג. כותרת טקסט ג' מנוסחת כשאלה. **ענו על שאלה זו** על סמך דעתכם האישית:
